

586.

~~886~~ 1818

347-426 (497-11)
(094-5)

ЗАКОН

○

Накнади штете учињене злонамерном паљевином
и намерним противзаконим поништајем ствари.

(ИЗМЕЊЕН И ДОПУЊЕН ОДРЕДВАМА О КРАЉИ)

ИЗДАЊЕ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

1903.

Цена 0.20 дин.

у нови инвентар бр. ~~886~~ 1818

јануара 1942 год.

Београд.

ЗАКОН

О

Накнади штете учињене злонамерном паљевином
и намерним противзаконим поништајем ствари.

(ИЗМЕЊЕН И ДОПУЊЕН ОДРЕДБАМА О КРАЉИ)

Издање Министарства Унутрашњих Дела

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

1903.

ЗАКОН

О

НАКНАДИ ШТЕТЕ УЧИЊЕНЕ ЗЛОНАМЕРНОМ ПАЉЕВИНОМ И
НАМЕРНИМ ПРОТИВЗАКОНИМ ПОНИШТАЈЕМ СТВАРИ.

(ИЗМЕЊЕН И ДОПУЊЕН ОДРЕДБАМА О КРАЂИ).

Члан 1.*)

Сваку штету учињену злонамерном паљевином и намерним против законим поништајем необезбеђених ствари, као и крађом: стоке, земљоделских алата, хране (људске и сточне) воћа, живине, кошница и пољских ограда, у атару сеоске општине и пољском имању варошких општина, дужна је оштећеном, на његов захтев, да накнади она општина, у атару које је кажњиво дело извршено, ако се кривац не ухвати у року од 30 дана, од кад је иследна државна власт извештена о извршењу кривичног дела; а ако је кривац ухваћен, па накнада штете од њега не може да се изврши, онда накнаду плаћа општина, из које је кривац.

Право на накнаду штете, по крађама, застарева, ако се оштећени у року од 5 дана не при-

*) Све што је у овој књизи штампано обичним словима то је текст првобитног Закона од 20. марта 1892. године, а што је штампано курсивом то су измене и допуне од 22. децембра 1903. године.

Ике. др. 36332

јави општинском суду са изјавом, да му је крађа учињена.

Члан 2.

Аке се између две или више општина породи распра о месту, где је ово дело учињено, накнада ће се оштећеном платити из касе свију тих општина подједнако, а доцније сви плаћени делови ставиће се на терет оној општини, која се у смислу члана 7. закона о општинама огласи за одговорну.¹⁾

Члан 3.

Штета се свакад процењује преко вештака и исплаћује у новцу.

Члан 4.

У свима питањима ове накнаде сваку општину представља и заступа њен заступник, изабран у смислу тач. 6. чл. 70. закона о општинама, а где њега нема, председник општинског суда (чл. 26. зак. о општинама).²⁾

Члан 5.

Штету оцењују на лицу места под руковођењем последне државне власти три вештака, који се заједно са замењеницима бирају по пропису §. 251. закона о поступку судском у грађанским парницама.

Једног од тих вештака бира оштећени, другог заступник одговорне општине, а оба вештака бирају трећег.

¹⁾ Види члан 5. Закона о општ. од 5. јуна 1903 год.

²⁾ Види тач. 6. члана 86 и члан 103. Закона о општинама од 5. јуна 1903 са изменама и допунама од 22 децембра исте год.

Члан 6.

У случају члана 2. овог закона, све општине преко свог заступника бирају заједнички једног вештака. На случај, да се не могу сложити у избору, онда ће га изабрати последна власт.

Члан 7.

Ако једна страна не хтедне изабрати вештака, изабраће га последна државна власт, пазећи на лица, који су оштећени помињали (§. 248. грађ. суд. поступка).

Изосталог вештака заступа у раду његов заменик.

Члан 8.

Ако се штета не може по среством вештака одредити, онда ће количину штете оштећени заклетвом одредити, која ће се извршити од свештеника у присуству последне државне власти.

Члан 9.

Првостепени суд има право умерити оштету, коју је оштећени заклетвом одредити. ако одговорна општина наведе разлоге, да је иста претерана.

Члан 10.

За оцењивање штете важе у свему прописи §. 253. до 257. грађ. суд. поступка закључно.

Члан 11.

Иследна државна власт заклеће вештаке пре извршеног вештачења, према пропису §. 259. грађ. суд. поступка.

Члан 12.

Одговорна општина плаћа вештаку на име дијурне три динара дневно.

Члан 13.

За двадесет дана, од дана протеклог рока, одређеног чланом 1. на захтев оштећеног, дужна је иследна државна власт дело извидити и акта предати првостепеном суду на пресуђење.

Члан 14.

Оштећени положиће заклетву да му је учињена злонамерна паљевина, крађа и поништај ствари. Заклетву ће извршити свештеник у присуству иследне државне власти. Заклетва за паљевину и поништај ствари гласи: „Заклињем се јединим Богом и свим оним, што ми је по мом закону најсветије, и на овом свету најмилије, да нисам злонамерно извршио паљевину или намерно поништио ствари, нити сам на то другога наговорио, и да не знам, ко ми је ову паљевину и поништај ствари учинио; и како право казао и заклео се, тако ми Бог помогао и овога и онога света. Амин.“

Заклетва пак за крађе гласи овако: „Заклињем се јединим Богом и свим оним, што ми је по мом закону најсветије и на овом свету најмилије, да ми је крађа учињена, да нисам на то другога наговорио, нити знам, ко ми је исту учинио, и како право казао и заклео се, тако ми Бог помогао и овога и онога света. Амин.“

Ако оштећени на први позив иследне државне власти изјави, да се неће клети, нема права тражити накнаду штете од општине.

Члан 15.

Заклетва оштећеног потпун је доказ, да су: паљевина, крађа и поништај ствари злонамерно извршени, осим ако увиђај иследне државне власти, чињен на лицу места, где је дело извршено или сведоци, под заклетвом испитани, код иследне државне власти, противно не доказују.

Но ако је оштећени пресудом судском лишен грађанске части, или је под полицијским надзором, под стециштем *или старатељством*, онда *не може заклетву као доказ употребити.*

Члан 16.

Испит сведока саопштиће иследна државна власт обема странама, да своје примедбе даду. Лица, која стоје у односима прописаним §. 210., 211., 212. и 215. грађ. суд. поступка према оштећеном, изузимају се из сведочења.

Члан 17.

Ако избор вештака, оцена штете, рад иследне власти није извршен по овоме закону, учиниће првостепени суд своје примедбе, по којима је иследна државна власт дужна у свему поступити и понова акта вратити првостепеном суду на пресуђење у року одређеном чланом 11. овог закона. Првостепени суд донеће пресуду без присуства парничних страна, којом ће досудити оштећеном од одговорне стране две трећине од проценене штете, или ће га од тражења исте као незаконитог одбити. Ова је пресуда одмах извршна.

Пресуду дужан је првостепени суд за пет дана, од дана пријема акта од иследне државне власти, донети и послати надлежној власти; а за других пет дана дужна је надлежна власт предати пресуду обема странама.

Члан 18.

При спроводу акта првостепеном суду ислед-на државна власт наплатиће три динара таксе од одговорне општине и на акта утиснути за судски рад.

Члан 19.

Одговорна општина и оштећени могу се за накнаду штете направити код општинског суда (§. 6. грађ. суд. поступка).

Члан 20.

Оштећени поднеће пресуду или поравнање извршној државној власти, која је, за три месеца од дана пријема, дужна наплату извршити од одговорне општине, — осуђеног лица, сходно чл. 3. овог закона и предати оштећеном.

Општинске и државне органе власти казниће надзорна власт од 30 до 60 динара новчано у корист државне касе, на тужбу оштећеног, кад пресуду или поравнање не изврше у горњем року и оштећеном не предаду досуђену штету.

Члан 20. а.

За кривоклетство оштећеног из чл. 14. овог закона надлежан је поротни суд оног округа, у ком је заклетва положена. Поротни суд саставља се и суди по закону о пороти.

Члан 21.

Ако кривац, ухваћен у року одређеном чл. 1., буде осуђен, па се наплата из његове имаовине по пресуди судској или поравнању не може да изврши због немаштине, према уверењу надлежне власти, онда ће оштећени извршење пресуде или поравнања тражити од општине, из које је кривац.

На случај, да кривац буде ослобођен од иследне власти или суда, оштећени има права тражити накнаду штете од општине, у којој је дело учињено.

Члан 22.

Суд одговорне општине у споразуму са одбором досуђену штету распоређује на поједине грађане своје општине по пореским главама и наплаћује у року, који је означен у предњем члану.

Члан 23.

Одговорна општина плаћа таксу за вештачење прописану законом о таксама, дијурну иследној власти и све остале трошкове.

Члан 24.

Оштећеном застарева право на накнаду штете од одговорне општине, ако исту није тражио за два месеца, од дана, кад му је штета причињена; а само у случајевима предвиђеним у члану 21. застарева за два месеца, од дана кад оштећени добије решење од надлежне власти, да се осуда по пресуди нема откуд да наплати од осуђеног; или од дана од кад се оштећеном саопшти решење или пресуда којом се кривац ослобођава.

Члан 25.

Кад се кривац доцније пронађе, суд ће га поред казне осудити да врати општини досуђену накнаду штете у новцу заједно са интесесом 10% годишње, рачунајући од дана кад је општина оштету платила оштећеном, као и све трошкове учињене око извиђења и пресуђења. Наплаћена штета вратиће се грађанима осуђене општине,

колико је од кога наплаћено заједно са прина-
дајућим интересом.

Члан 26.

Овај закон ступа у живот, кад га Краљ пот-
пише. (Види Закон од 20. марта 1892 год.).

*Ове измене и допуне постају закон кад их
Народна Скупштина усвоји и Краљ потврди, а
важе од дана објаве у службеним новинама (Види
измене и допуне од 22. децембра 1903).*

Шкв. Ср. 36332